

РЕЦЕНЗІЯ

кандидата юридичних наук, доцента Устиної Ірини Петрівни на дисертаційну роботу Тімуш Діани Ігорівни на тему «Адміністративно-правові засади забезпечення недоторканності судді», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»

Актуальність та обґрунтування вибору теми дослідження. При дослідженні питань, пов'язаних з доктринальною характеристикою конституційних принципів правосуддя, значна увага приділяється тим чи іншим аспектам реалізації зазначених принципів. Реалізація таких принципів у більшості випадків відбувається лише в межах певних правовідносин. У той же час винятком з цього правила у доктринальному сенсі можна визнати принцип недоторканності суддів.

Адміністративні засади забезпечення недоторканності судді базуються на положеннях ч. 2 ст. 19 Конституції України щодо обов'язку органів влади діяти виключно на підставі, у межах повноважень та у спосіб, передбачений законодавством (ч. 2 ст. 19 Конституції України). Відповідно до Стратегії реформування державного управління України на 2022-2025 роки, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 липня 2021 р. № 831-р пріоритетами розвитку виконавчої влади визначено: професійність, результативність, ефективність, підзвітність з метою побудови сервісної та цифрової держави, що здатна гарантувати права, свободи та законні інтереси на рівні європейських стандартів. Вказані пріоритети є суголосними із визначеними у Стратегії розвитку системи правосуддя та конституційного судочинства на 2021 – 2023 роки, що затверджена Указом Президента України від 11.06.2021 р. № 231/2021: розвиток організаційного забезпечення функціонування судової влади; підвищення ефективності роботи Служби судової охорони (п. 4.2.2. вказаної Стратегії); розвиток положень щодо притягнення суддів до

дисциплінарної відповідальності: підстав притягнення до дисциплінарної відповідальності, процедур розгляду скарг щодо неналежної поведінки суддів (п. 4.2.3. вказаної Стратегії). Результатом реалізації цих положень має стати не тільки зміцнення незалежності судової влади, але й зміцнення недоторканності судді.

З огляду на викладене є підстави вважати, що обрана Тімуш Д.І. тема наукового дослідження має комплексний характер і високий рівень актуальності, теоретичне і практичне значення.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих в дисертації.

Наукові положення, висновки, рекомендації і практичні пропозиції, сформульовані дисертанткою, є аргументованими та переконливими. Авторка дисертаційного дослідження продемонструвала високий теоретичний рівень узагальнення та викладу матеріалу, вміння застосовувати загально-наукові та спеціально-юридичні методи наукового пізнання (діалектичний метод, історичний метод, метод систематизації та класифікації, порівняльно-правовий та формально-юридичний методи, техніко-юридичний метод), аналізувати наукові джерела та нормативно-правові акти, судову практику. Використання широкого спектру методів наукового пізнання позитивно вплинуло на ступінь обґрунтованості одержаних теоретичних та практичних результатів.

Дисертанткою було доведено вміння надавати критичну оцінку науковим джерелам та ідеям інших дослідників, формувати самостійні висновки та аргументувати їх. Текст дисертаційної роботи засвідчує високий рівень підготовки дисертантки, її володіння технікою наукового-аналітичного пізнання та підтверджує наявність відповідних знань та уявлень про специфіку дослідження проблематики адміністративно-правових засад забезпечення недоторканності судді.

Достовірність та новизна наукових положень, висновків і рекомендацій.

Дисертація Тімуш Д.І. є першим комплексним адміністративно-правовим дослідженням, у якому з використанням необхідних методів наукового пізнання, здобутків вітчизняної і зарубіжної юридичної науки, урахуванням європейського досвіду, положень чинних нормативних актів України, міжнародних документів, рішень судових інституцій з'ясовано теоретичні й практичні проблеми адміністративно-правових засад забезпечення недоторканності судді і розроблено пропозиції та рекомендації щодо їх удосконалення. Авторкою вірно визначено об'єкт і предмет наукового дослідження, а також чітко окреслено його мету та наукові завдання. Структура дисертаційної роботи складається із анотації, вступу, трьох розділів, які містять вісім підрозділів, висновків до кожного розділу та загальних висновків, списку використаних джерел, додатків.

Основні наукові положення та результати дисертаційного дослідження висвітлено у 7 публікаціях, серед яких 3 – статті у наукових фахових виданнях України та країн ЄС, 1 – розділ у колективній монографії, 1 – у науковому журналі, який входить до наукометричної бази даних Web of Sciences; 2 – тези доповідей на міжнародних науково-практичних конференціях та міжнародному податковому конгресі. Опубліковані наукові статті, тези науково-практичних конференцій за темою дисертаційного дослідження мають безпосередній зв'язок з усіма структурними частинами проведеного дослідження, конкретизують і доповнюють основні положення його новизни.

Перший розділ дисертації Тімуш Д.І. присвячує дослідженню теоретико-правових основ забезпечення недоторканності судді. В його межах вона дає визначення недоторканності судді в теорії та законодавстві, з'ясовує зміст забезпечення недоторканності судді у

адміністративно-правовому вимірі та окреслює структуру системи адміністративно-правового забезпечення недоторканності судді.

Другий розділ роботи пов'язаний із вивченням складових системи адміністративно-правового забезпечення недоторканності судді. В його межах дисертантка розглядає інституційні адміністративно-правові гарантії недоторканності судді, адміністративні процедури гарантування недоторканності судді, місце адміністративних юрисдикційних гарантій у системі адміністративно-правового забезпечення недоторканності судді.

Третій розділ роботи окреслює напрямки вдосконалення адміністративно-правового забезпечення недоторканності судді: актуальні питання визначення та правореалізації. Зокрема питання імплементації міжнародних стандартів недоторканності судді у законодавство України та практика його застосування та шляхи вдосконалення адміністративно-правового регулювання забезпечення недоторканності судді в Україні.

Наукові положення, висновки та рекомендації викладені у дисертації та наукових публікаціях повно, з дотримання вимог, поставлених до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії, наукової етики, правил академічної доброчесності.

Таким чином, навіть стислий виклад основного змісту та елементів наукової новизни дисертації Тімуш Д.І. свідчить про те, що в ній проведені важливі теоретичні дослідження та зроблені висновки, рекомендації і пропозиції щодо адміністративно-правових засад забезпечення недоторканності судді.

Все вищевикладене дає достатні підстави зробити загальний висновок, що зміст дисертації Тімуш Діани Ігорівни в повній мірі розкриває тему роботи та питання плану дослідження, завдяки чому можна вважати її самостійною завершеною науковою працею, а сама наукова робота свідчить про високий рівень фахової підготовки дисертантки за досліджуваною проблематикою.

Оцінка змісту дисертації. Робота виконана на високому теоретичному рівні з забезпеченням повноти аналізу та розв'язання мети та наукових завдань, освітленню теоретично обґрунтованих рекомендацій та пропозицій, а відповідно є внеском у розвиток юридичної науки, адміністративного права та адміністративного процесу в Україні.

Дисертація відповідає вимогам, що встановлені до досліджень на здобуття наукового ступеня та оформлена згідно вимог Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01.2022 року.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації.

1. Безсумнівно заслуговують на увагу, запропоновані дисертанткою у першому розділі, підходи щодо виділення основних етапів становлення і розвитку інституту недоторканності судді в теорії та законодавстві, де вона виділяє основні етапи. Хотілося б уточнити, на чому базується позиція автора щодо виділення саме таких етапів становлення і розвитку інституту недоторканності судді та чому не запропоновано певну періодизацію.

2. Дисертаційну роботу значно збагатив би аналіз співвідношення принципу незалежності судової влади із принципом недоторканності.

3. Дисертаційну роботу значно збагатив би аналіз судової практики, зокрема рішень національних адміністративних судів по конкретних справах.

Висловлені зауваження можуть бути враховані для оптимізації викладу проведеного дослідження, проте вони не ставлять під сумнів отримані дисертанткою наукові результати та досягнення, мають дискусійний характер і є суто рекомендаційними.

ЗАГАЛЬНИЙ ВИСНОВОК

Дисертаційна робота Тімуш Діани Ігорівни на тему «Адміністративно-правові засади забезпечення недоторканності судді» є комплексною, самостійною, завершеною науковою роботою, яка містить нові та конкретні наукові результати, обґрунтовані на основі аналізу широкої джерельної бази.

Дисертантка володіє достатніми теоретичними та практичними знаннями за предметом її дослідження, продемонструвала знання доктринальних положень адміністративного права та процесу, здібність до самостійного здійснення наукової роботи на належному науково-теоретичному і методологічному рівні, вміння робити власні теоретичні висновки, рекомендації та пропозиції щодо удосконалення законодавства. Отримані висновки та рекомендації засвідчують високий фаховий рівень, на якому виконана дисертаційна робота. Дисертації Тімуш Д.І. притаманні доступний стиль викладу матеріалу, логічність і чіткість при формулюванні положень та висновків. Результати наукового дослідження повністю відповідають меті та поставленим завданням з обраної теми.

Отримані результати та рекомендації мають цінність як для розвитку науки адміністративного права та процесу, так і для вдосконалення чинного законодавства України і правозастосовної практики в сфері реалізації права на недоторканність. Аналіз ширшої теми в публікаціях засвідчує її наукову актуальність, реалізовану в процесі оприлюднення основних результатів і положень дослідження.

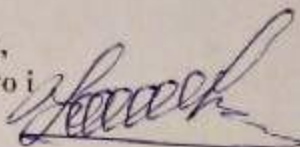
Актуальність обраної теми дисертації, постановка мети і завдань, обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, новизна та виклад авторського матеріалу в дисертаційному дослідженні свідчать про повноцінне виконання поставленого наукового завдання і повністю

відповідають вимогам, що висуваються до робіт на здобуття наукового ступеня «доктор філософії».

Викладене дозволяє зробити висновок про те, що дисертація Тімуш Діани Ігорівни на тему «Адміністративно-правові засади забезпечення недоторканності судді» відповідає вимогам, закріпленим у Наказі Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 року № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» (зі змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 759 від 31.05.2019 року) та Постанові Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 року № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії».

РЕЦЕНЗЕНТ:

кандидат юридичних наук, доцент,
професор кафедри конституційного і
адміністративного права

Устинова І.П.

